

Grund- og nærhedsnotat

Fælles meddelelse fra formanden for Europa-Kommissionen og formanden for Det Europæiske Råd om en fælles europæisk køreplan for ophævelse af foranstaltningerne til inddæmning af Covid-19

KOM-nummer foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Formanden for Europa-Kommissionen og formanden for Det Europæiske Råd fremlagde den 15. april en fælles meddelelse om en fælles europæisk køreplan for ophævelse af foranstaltningerne til inddæmning af Covid-19. Meddelelsen indeholder anbefalinger til medlemslandene om, hvordan man kan gennemføre en gradvis tilbagerulning af tiltagene og udgør en ramme for intern koordination i EU i processen. Den fælles meddelelse forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet. Konkrete tiltag til at håndtere krisen kan have sådanne konsekvenser.

2. Baggrund

Det fremgår af erklæringen fra videokonferencen af 26. marts for medlemmerne af Det Europæiske Råd, at der skal udarbejdes en exit-strategi for EU og medlemslandenes vej ud af krisen. Formanden for Europa-Kommissionen og formanden for Det Europæiske Råd har som opfølgning den 15. april offentliggjort en fælles meddelelse med en fælles europæisk køreplan for ophævelse af covid-19-inddæmningsforanstaltningerne.

3. Formål og indhold

Meddelelsen indeholder en række anbefalinger til medlemsstaterne om, hvordan man kan gennemføre en gradvis tilbagerulning af tiltagene og udgør en ramme for intern koordination i EU i processen. I køreplanen indgår en række anbefalinger til, hvordan medlemslandene sundhedsmæssigt ansvarligt kan foretage den gradvise tilbagerulning med henblik på at genstarte samfundsliv og økonomien. Baggrunden for strategien er, at medlemslandenes tiltag har haft store konsekvenser for økonomien og funktionen af det indre marked i EU.

I meddelelsen peges der på tre sæt kriterier for at vurdere, hvornår Covid-19-tiltag kan tilbagerulles: Den epidemiologiske situation, tilstrækkelig kapacitet i sundhedssystemet og overvågningskapacitet.

Køreplanens bærende principper er, at tilbagerulningen skal være sundhedsmæssigt forsvarlig og videnskabeligt baseret. Endvidere at den skal ske koordineret i form af notifikation af tiltag, der tilbagerulles. Endelig bør tilbagerulningen bygge på respekt og solidaritet mellem medlemslandene.

For at understøtte medlemslandenes gradvise tilbagerulning af tiltag peges der på en række mulige ledsageforanstaltninger:

- Der skal indsamles data og udvikles et rapporteringssystem.

- Der skal etableres en ramme for kontaktsporing og advarsel med brug af mobilapps, som respekterer privatlivets fred.
- Testkapaciteten udvides, og testmetoderne harmoniseres (udvikling af diagnosekapacitet; etablering af testordninger; udrulning af udstyr til selvtestning kan overvejes).
- Sundhedssystemernes kapacitet og modstandsdygtighed skal øges.
- Kapaciteten inden for medicinsk udstyr og personlige værnemidler skal fortsat øges.
- Udvikling af vaccine mod Covid-19 og midler hertil.
- Udvikling af behandling og medicin, bl.a. gennem nye anvendelsesområder for eksisterende medicin.

I meddelelsen indgår følgende anbefalinger til, hvordan medlemslandene gradvist kan ophæve deres tiltag:

- At tilbagerulning af tiltag bør ske gradvist og med tilstrækkelig tid imellem faserne (fx 1 måned).
- At generelle tiltag gradvist søges erstattet af mere målrettede tiltag (fx at sårbare grupper beskyttes i længere periode).
- At tilbagerulningen bør tage udgangspunkt i de tiltag, der har lokal virkning, og gradvist udvides til tiltag, der har en bredere geografisk dækning.
- At der sker en trinvis tilgang til genåbningen af de indre og ydre grænser mhp. genopretning af normalt fungerende Schengen-område (a) Grænsekontrollen ved de indre grænser bør ophæves på koordineret vis; og b) Afvikling af restriktioner på ikke-essentiell indrejse til EU følger i en fase to og med smittespredningen uden for EU for øje).
- At den økonomiske aktivitet bør indføres gradvist fx ved, at ikke alle skal tilbage på arbejde på samme tid, mens der fortsat opfordres til hjemmearbejde mhp. opretholdelse af social distancering.
- At større forsamlinger bør tillades gradvist under hensyntagen til de forskellige kategorier, fx for hhv. skoler og universiteter, kommercielle aktiviteter, kulturelle/sociale aktiviteter samt større arrangementer som festivaler o.lign.
- At oplysningskampagner om god hygiejne og retningslinjer for social distancering mv. bør opretholdes.
- At tiltagene løbende overvåges med henblik på evt. at genindføre tiltag, hvis der sker en større stigning i antallet af smittede, herunder også evt. udvikling i smitten internationalt.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Den fælles meddelelse forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet. Konkrete tiltag til at håndtere krisen kan have sådanne konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene forventes generelt at bakke op om Kommissionsformandens og DER-formandens fælles meddelelse om en fælles exit-strategi. Fremlæggelsen af meddelelsen ligger i tråd med opdraget fra erklæringen af 26. marts fra medlemmerne af Det Europæiske Råd.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionsformandens og DER-formandens fælles meddelelse om en fælles exit-strategi velkommen og støtter, at tilbagerulning af Covid-19-tiltag sker under hensyntagen til landenes individuelle situation og ud fra sundhedsmæssige kriterier. For så vidt angår koordination er man fra dansk side indstillet på at udveksle information med såvel andre medlemsstater som Kommissionen. I den forbindelse skønnes det rigtigt at lægge fokus på forudgående notifikation af tiltag, hvilket skaber maksimal transparens, men ikke forudgående central godkendelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Den fælles meddelelse fremgik af forelæggelsen af den uformelle videokonferencen for EU's europaministre den 22. april 2020, som blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 21. februar 2020.